

Lesbrief 66: maart 2020

Wilt u laten weten wat u van deze TLPST vond? Hebt u tips voor de volgende aflevering? Mail ons: redactie@onzetaal.nl.

Meer 'vrouwelijke' straatnamen

Er zijn veel meer straten naar mannen genoemd dan naar vrouwen. In Amsterdam bijvoorbeeld bevat maar 13 procent van de straten met een persoonsnaam een vrouwen naam; in Brussel is het nog veel minder. Daar moet wat aan veranderen.

> [Lees verder](#)

Meer dan honderd namen voor Den Bosch/'s-Hertogenbosch

Heb je ooit gehoord van *Silvae-ducensis*, *Boulduc* of *Hartzevan Buske*? Het zijn alle drie namen voor de hoofdstad van Noord-Brabant. De meeste mensen noemen die stad *Den Bosch*, maar de officiële naam is *'s-Hertogenbosch*.

> [Lees verder](#)

Het Nederlands groeit

Je bent eigenlijk nooit klaar met Nederlands leren: onze taal groeit iedere dag een beetje. Er komen continu nieuwe woorden bij. De meeste worden maar een paar keer gebruikt en verdwijnen dan weer. Maar sommige halen het woordenboek.

> [Lees verder](#)

Grappige taalvouten

Sommige mensen storen zich aan taalfoutjes van anderen, maar er zijn ook foutjes waar je vooral om kunt lachen. Bij *Taalvoutjes* verzamelen ze zulke 'voutjes', die ze onder andere via Instagram en een website verspreiden.

> [Lees verder](#)

Meer 'vrouwelijke' straatnamen

Er zijn veel meer straten naar mannen genoemd dan naar vrouwen. In Amsterdam bijvoorbeeld gaat het bij [amper 13 procent](#) van de straten die naar een persoon zijn genoemd om een vrouw; in Brussel zijn het er nog veel minder. Hoewel al in 2018 de hashtag #meervrouwopstraat werd [gelanceerd](#), is er pas in 2020 meer aandacht ontstaan voor dit initiatief.

Ook in België is [een actie gestart](#) om meer straten en pleinen te vernoemen naar bekende vrouwen uit de geschiedenis. In samenwerking met zeven steden heeft de Vlaamse omroep VRT een reeks tv-uitzendingen met de naam '[Meer vrouw op straat](#)' gemaakt.

Overigens kunnen in Brussel de inwoners dit jaar zelf meebeslissen over een nieuwe naam voor de bekende Leopold II-tunnel, en dat [zal in elk geval een vrouwennaam zijn](#). Geen gek idee, want van de 5.000 straten en pleinen in de Belgische hoofdstad hebben er op dit moment 2.005 een mannennaam en maar 138 een vrouwennaam.

Vragen

- 1 Wat is de hoofdgedachte van de tekst?
 - A. Er zijn in Nederland en België veel minder straten naar vrouwen vernoemd dan naar mannen.
 - B. Er zijn veel minder bekende vrouwen dan mannen in de geschiedenis van Nederland en België.
 - C. Volgens een Belgische tv-omroep lopen er niet genoeg vrouwen op straat rond in de grote steden.

Beantwoord vraag 2 eerst voor jezelf en bespreek je antwoord daarna in de klas.

- 2 Lees de teksten waarnaar wordt verwezen. Schrijf in eigen woorden op hoe het kan dat er meer straten naar mannen zijn vernoemd dan naar vrouwen.

Beantwoord de vragen 3a en 3b eerst voor jezelf en bespreek je antwoord daarna in de klas.

- 3a Zoek uit of er in jouw dorp of stad een straat te vinden is stad die vernoemd is naar een vrouw.
- 3b Zoek op wie die vrouw is of was.

[> Antwoorden](#)

[> Terug naar de voorpagina](#)

Ruim honderd namen voor Den Bosch/'s-Hertogenbosch

Heb je ooit gehoord van *Silvae-ducensis*, *Boulduc* of *Hartzevan Buske*? Het zijn alle drie namen voor de stad 's-Hertogenbosch, de hoofdstad van Noord-Brabant. Overigens is pas in 1996 vastgelegd dat de officiële naam *'s-Hertogenbosch* is.

In totaal zijn er in de loop van de eeuwen [meer dan honderd namen](#) voor deze mooie oude stad gebruikt. Het *bos* en de *hertog* vormen een rode draad in de naamgeving van de stad in verschillende talen, onder meer het Spaans en het Frans.

Misschien ken je de benaming *Den Bosch* het best, de niet-officiële naam die je toch [het vaakst hoort](#). Maar niet iedereen is daar gelukkig mee. Zo streeft het [Genootschap ter bevordering van het gebruik van de naam 's-Hertogenbosch](#) ernaar dat iedereen alléén *'s-Hertogenbosch* gebruikt.

Vragen

- 1a Welke naam komt het eerst bij je op als iemand je vraagt wat de hoofdstad van Noord-Brabant is?
- 1b Wat denk je dat het Genootschap ter bevordering van het gebruik van de naam 's-Hertogenbosch daarvan vindt?

Beantwoord vraag 2 eerst voor jezelf en bespreek het antwoord daarna in de klas.

- 2 Het Genootschap ter bevordering van het gebruik van de naam 's-Hertogenbosch wil onder andere voorkomen dat er verwarring in het buitenland ontstaat als mensen de stad steeds weer anders noemen. Vind jij dat een voldoende goede reden om voortaan alleen nog *'s-Hertogenbosch* te zeggen en te schrijven? Licht je antwoord toe.
- 3 Als jij een helemaal nieuwe, internationale naam mocht kiezen voor de stad, hoe zou jij de stad dan willen noemen?
(Tip: je mag ook een bekende Nederlandse of Belgische vrouwen naam kiezen!)

> [Antwoorden](#)

> [Terug naar de voorpagina](#)

Grappige taalvouten

Sommige mensen storen zich aan taalfoutjes van anderen, maar er zijn ook foutjes waar je vooral om kunt lachen. In een app waarmee kinderen taal moeten leren, stond bijvoorbeeld deze zin: 'Er licht niets in de kast.' Daar leren ze natuurlijk niet zo veel van ... Bij *Taalvoutjes* verzamelen ze zulke 'voutjes', en ze verspreiden die onder andere via [Instagram](#) en een [website](#).

Soms gaat het om tikfoutjes: dan staat er op een bord in de supermarkt ineens een aanbieding voor [boekencake](#). Ook kan het gaan om dingen die misschien niet eens zo veel met taal te maken hebben. Bijvoorbeeld als een winkel een product '[afprijst](#)' van € 14,99 naar € 14,98.

De website *Taalvoutjes* heeft ook speciale categorieën, zoals foutjes bij [Intratuin](#) of taalmissers die te maken hebben met [Moederdag](#). Alles bij elkaar laat de site niet alleen zien wat er allemaal mis kan gaan, maar vooral ook hoeveel plezier je kunt beleven aan taal.

Vragen en opdrachten

Beantwoord de vragen 1a en 1b eerst voor jezelf en bespreek de antwoorden daarna in de klas.

- 1a Kies een [taalvoutje](#) waar jij op z'n minst om moet grinniken.
- 1b Beschrijf wat de maker bedoelt en wat de lezer erin leest.

> [Antwoorden](#)

> [Terug naar de voorpagina](#)

Antwoorden eerste onderwerp

1 A.

2 Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Vrouwen mochten vroeger niet veel meer worden dan huisvrouw. Ze mochten niet stemmen en niet studeren. Als vrouw kon je op die manier nauwelijks bekend worden, laat staan dat er een straat naar je kon worden vernoemd.

3a Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

De A. Jacobsstraat in Groningen is vernoemd naar Aletta Jacobs.

3b Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Dit was de eerste vrouw die in de negentiende eeuw officieel mocht studeren aan de universiteit.

Antwoorden tweede onderwerp

1a Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Den Bosch

1b Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Niet goed. Het genootschap wil dat iedereen 's-Hertogenbosch zegt en schrijft.

2 Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Nee, als de naam van de stad makkelijk te onthouden zou moeten zijn voor mensen in andere landen, dan zou ik een kortere naam kiezen om aan te houden, zoals Den Bosch.

3 Eigen antwoord, bijvoorbeeld: *Nance city of: Chocolate Puff City :-)*

Antwoorden derde onderwerp

1 C.

2 Eigen antwoord.

3 Eigen antwoord.

Antwoorden vierde onderwerp

1a Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

Bestuurder aangeboden na ongeval

1b Eigen antwoord, bijvoorbeeld:

'Bestuurder aangehouden' is wat de maker bedoelt. Wat ik lees is dat iemand een bestuurder in de aanbidding heeft.